

рае, щото тя да бжде добра и да се харесва на жетваритѣ. Драгоманътъ извършва пренасянето на водата и храната съ конетѣ на кираджията, който жене или връзва снопи. Зададе ли се съ конетѣ драгоманътъ, чакъмджийката отива да му помогне да стовари, слага трапезата нѣйде наблизо, връща се пакъ на чакъма*) и следъ свършването му завежда четата да яде.

Обѣдътъ, пладнята и вечерята ставатъ тамъ, дето се работи, подъ горещитѣ лъчи на слънцето. Всѣка мома, която нѣма напреде си хлѣбъ, иска отъ чакъмджийката и тя отива да ѝ донесе. Всѣка мома, която се е нахранила, оттегля се при нѣкои кръстци и си почива или се преобува, а въ това време чакъмджийката се занимава съ дигане трапезата. Свърши ли тя тая работа, повежда четата и захваща новъ чакъмъ.

Жетваритѣ ношуватъ тамъ, дето работятъ. Тѣ си натрупватъ снопи къмъ дето духа вѣтрътъ, постилатъ си чергицитѣ, що си носятъ отъ дома си и лѣгатъ по три-четири подъ една завивка. Най-накрая лѣга чакъмджийката, която става презъ нощта и завива всѣка, що се е отвила. Наблизо до нея лѣга драгоманътъ, който я разбужда на разсъмване. ако тя до това време не се е пробудила. Започне ли да се зазорява, чакъмджийката събужда другаркитѣ си, всѣка взема сърпа и паламарката, които държи при главата си, и отива по хладината на работа.

Така трае жетвата около три недѣли, като се прѣкъсва само на Петровъ-денъ и събора Св. Апостоли, които падатъ често пѣти на самата ѝ срѣда. На тия два празника романкитѣ отиватъ въ дома на чорбаджията си, дето имъ се дава хубаво угощение. Тамъ тѣ играятъ хоро и прекарватъ доста весело. На втория празникъ всѣка мома се преоблича и си опира дрехитѣ.

Случва се често, щото отъ лѣтнитѣ горещини нѣкои моми падатъ и се съвзематъ скоро, други лежатъ два, три деня и оздравяватъ, а други заболѣватъ тежко и даже умиратъ. Болнитѣ цѣри всѣкога чакъмджийката съ студена вода и съ народни лѣкове.

Когато четата пожене всичкитѣ нивя на чорбаджията си, тя се прибира у дома му, дето се весели много, докато бжде утъкменъ драгоманътъ ѝ. Въ това време чакъмджийката омива паницитѣ, лъжицитѣ и другитѣ сѣдове, съ които си е служила презъ жетвата и ги поднася на чорбаджията, който ѝ дава 10—20 гроша бакшишъ.

Освенъ уговорената сума, която се нарича **обща печалба**, чорбаджията плаща на драгоманина и едно възнаграждение на всѣки осемъ—десетъ души по една лира турска, наречено **драгоманлъкъ**, и това възнаграждение драгоманътъ не е длъженъ да тури при общата печалба, а го задържа за себе си.

Раздѣлянето на общата печалба се извършва или въ дома на чорбаджията, или навръщане нѣйде изъ пѣтя, или въ дома на драгоманина.

*) Заженатото на ширъ до шестдесетъ крачки пространство се нарича **чакъмъ**, който се продължава до тогава, до когато всѣка мома направи до десетъ снопа.